

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: martin.buchtik@soc.cas.cz

Názory na podílení se občanů na rozhodování – únor 2013

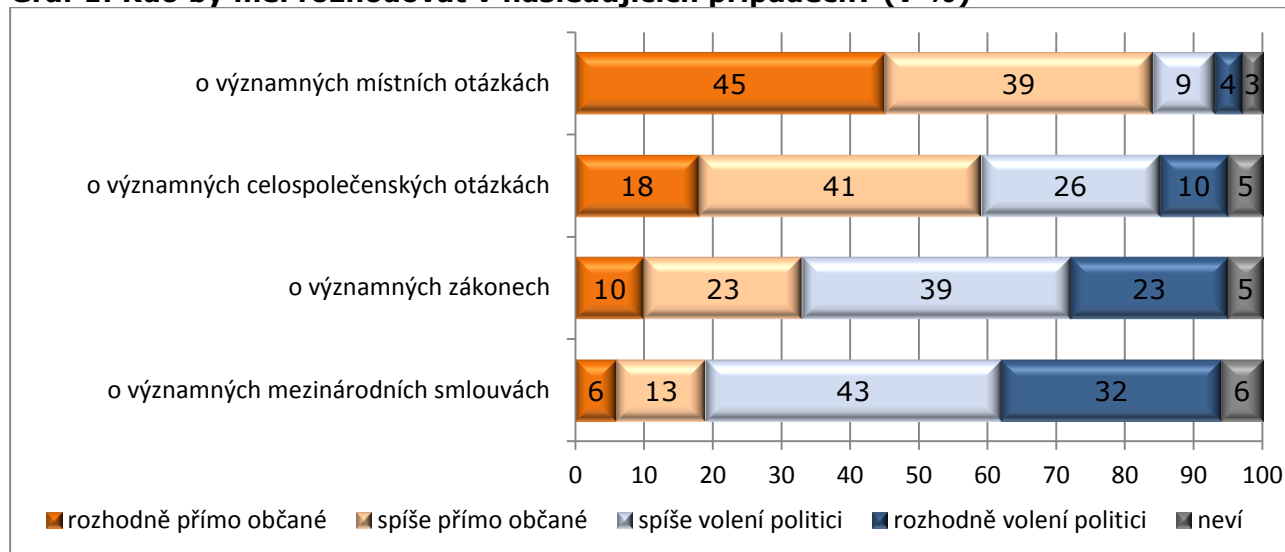
Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-02</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>4. – 11. 2. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1060</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PD.86</i>
Zveřejněno dne:	<i>29. března 2013</i>
Zpracoval:	<i>Martin Buchtík</i>

Do únorového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla zařazena otázka zjišťující, ve kterých případech by se měli podle účastníků výzkumu na rozhodování podílet volení zástupci a ve kterých přímo občané.¹

Jasná většina dotázaných (84 %) se domnívá, že o místních otázkách by měli rozhodovat přímo občané (45 % rozhodně přímo občané, 39 % spíše přímo občané). V případě celospolečenských otázek by rozhodování nechalo na občanech 59 % respondentů (18 % rozhodně, 41 % spíše). Rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách by naopak většina oslovených občanů svěřila voleným zástupcům. V případě významných zákonů je pro přímé rozhodování občanů pouze 33 % (naopak 62 % je proti) a pro rozhodování občanů o významných mezinárodních smlouvách jen 19 % (a 75 % je proti). Pro podrobný přehled výsledků viz graf 1.

¹ Znění otázky: „Měli by podle Vás v následujících případech rozhodovat volení politici nebo přímo občané? O významných zákonech, o významných mezinárodních smlouvách, o významných celospolečenských otázkách, o významných místních otázkách.“

Graf 1: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? (v %)

Položky jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre odpovědí „rozhodně přímo občané“.

V rozložení odpovědí podle sociodemografických charakteristik se projevily některé statisticky významné rozdíly. Lidé se subjektivně deklarovanou dobrou životní úrovní své domácnosti častěji preferují svěřit rozhodování v oblasti zákonů do rukou politikům. Naopak lidé, kteří označují životní úroveň své domácnosti za špatnou, o něco častěji upřednostňují, aby rozhodovali přímo občané, a to jak v oblasti zákonů, tak v případě mezinárodních smluv. Možnost svěřit politikům rozhodování o mezinárodních smlouvách i zákonech častěji zvolili příznivce pravice a muži. Zajímavé je také sledovat rozdíly z hlediska účasti ve volbách². Ty se projevují zejména v oblasti významných zákonů. Ti, kteří deklarují, že půjdou rozhodně volit, častěji volí krajní varianty „rozhodně občané“ a „rozhodně politici“. Jejich postoj tak můžeme označit za pevnější než u ostatních skupin. Ti, kteří by šli „spíše volit“ by pak častěji svěřili rozhodování voleným zástupcům, naopak ti, kteří by volit „rozhodně nešli“ by častěji svěřili rozhodování občanům. Statisticky významné rozdíly v názorech podle věku nebyly u této otázky zaznamenány.

Z hlediska meziročního srovnání (ve stávající podobě problematiku sledujeme až od roku 2011) nedošlo k žádným statisticky významným změnám.

Tab. 1: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? - vývoj (v %)

	únor 2010 občané/ politici	únor 2011 občané/ politici	únor 2012 občané/ politici	únor 2013 občané/ politici
o významných místních otázkách	81/15	85/12	83/14	84/13
o významných celospolečenských otázkách	53/41	54/42	58/38	59/36
o významných zákonech	19/76	32/64	30/65	33/62
o významných mezinárodních smlouvách	9/86	13/83	21/75	19/75

Pozn.: V roce 2010 byla otázka položena bez adjektiva „významný“ u všech položek. Rozdíly v četnostech u meziročního srovnání tak mohou být způsobeny touto změnou a nelze je přičítat pouze posunům v názorech občanů.

Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

² Znění otázky: Kdyby byly v příštím týdnu volby, kterou stranu byste volil? Do analýzy byly zařazeni jen lidé s volebním právem.